

[www.kikirpa.be/Duitse negatieven](http://www.kikirpa.be/Duitse_negatieven)

In het vorige nummer van Openbaar Kunstbezit Vlaanderen bespraken we de opmerkelijke collectie glasnegatieven die de Duitse bezetter naliet na de bevrijding in 1918. De meer dan tienduizend opnames uit de twee laatste jaren van de oorlog zijn een waardevolle schat aan informatie over de toestand van onze monumenten aan het begin van de twintigste eeuw. Daarom organiseert het Koninklijk Instituut voor het Kunstpatrimonium (KIK) de tentoonstelling *De Duitse negatieven (1917-1918). Het Belgisch artistiek erfgoed door de lens van de bezetter* in het Warandepark, en is het volledige fotografische archief op BALaT, de beelddatabase van het instituut, doorzoekbaar. De zoekrobot op die database is vooral op professionele gebruikers gericht. Dat is voor de geïnteresseerde surfer niet altijd even makkelijk. Omdat het te jammer zou zijn om dit unieke fotografische patrimonium opnieuw naar de krochten van hun archief te verbannen, ontwikkelde het KIK een handige onlinetool.

De webstek kadert in de alomtegenwoordige herdenking van de eerste wereldoorlog. De site vermijdt om het verhaal van dat gruwelijk treffen opnieuw te vertellen, en legt de focus functioneel op de haarscherpe Duitse negatieven. Het opent met een summiere introductie en enkele fotografische smaakmakers op de homepage. In een drietal alinea's schetst de stek hoe een dertigtal Duitse architecten, fotografen en kunsthistorici kerken, abdijen, begijnhoven, kastelen, herenwoningen, interieurs en kunstwerken vastlegden, en hoe de glasplaten met de negatieven tien jaar na de oorlog in handen kwamen van de Belgische staat. Ook wordt wat uitleg gegeven over het doctoraat van Christina Kott dat de herontdekking van die negatieven inluide, en de digitalisering door het KIK. Allemaal onderwerpen die je in OKV 2017.3 uitgebreid kan verkennen.

TENTOONSTELLINGEN Twee tabbladen bieden informatie over de tentoonstelling in het Warandepark in Brussel, en andere locaties, zoals Provinciedomein Raversyde, STAM Gent of Museum Mayer van den Bergh in Antwerpen. Ook de ErfgoedApp van FARO komt aan bod. Daarmee kan je op wandelingen in Antwerpen, Bergen, Aarlen, Brugge, Brus-

sel, Gent, Hasselt, Leuven, Luik, Namen of Waver de negatieven in hun context zien. Voor elke stad verbindt de app foto's met de exacte locatie in het straatbeeld. Die vergelijking tussen het oude beeldmateriaal en de huidige toestand is belangrijk. Het biedt een steekkaart van de gevolgen van oorlog, vernieling, erfgoedbeleid, restauratiepolitiek, maatschappelijke evoluties of gewoon de tand des tijd. Om dat beter in beeld te brengen ging het KIK aan het fotograferen. 102 monumenten werden opgespoord en vastgelegd, en zijn online te bekijken. Het is fascinerend om de nieuwe en oude foto's – kleur en zwart-wit – genomen vanuit hetzelfde standpunt, broederlijk naast elkaar te zien. Eenzelfde beeld, maar met littekens van een bewogen eeuw.

ZOEK JE GEMEENTE De kern is de database. Het KIK koos voor een zoekmachine op maat van de surfer die uit persoonlijke interesse zoekt. De slagzin is daarom: 'Ga na of de Duitse bezetter ook in uw gemeente of stad foto's nam'. Dit is geen wetenschappelijk instrument, maar een tijdsmachine naar het verleden van je eigen omgeving. Er zijn maar twee zoekvelden: gemeente of instelling. Daarin kan je makkelijk je eigen stad zoeken, of een museum, kasteel of kerk in de buurt. Doordat de zoekrobot rechtstreeks geënt is op BALaT, krijg je bij de fotoresultaten ook technische informatie voor de meer gespecialiseerde gebruiker. Daarenboven zijn de afbeeldingen gratis te downloaden. Alleen is het jammer dat de zoekrobot je wegstuurt uit de vormgeving van de tool en je rechtstreeks op BALaT brengt. Er is dan wel een link voorzien om terug te keren, je belandt in een andere omgeving. Daarin schuilt het nadeel van de webstek. Alles is gebruiksvriendelijk, maar is een laag boven de eigenlijke inhoud. Hetzelfde geldt voor de blog met interessant nieuws en historische weetjes. Opnieuw word je naar een aparte website geleid. Dat mag niet in de weg staan van een boeiende verkenning, en wie echt geprikkeld is zal het weinig deren. Maar een volledig geïntegreerde website in een eenduidige vormgeving, was een pluspunt geweest.

–
JONAS BRUYNEEL